

To však, jak zjištěno, nebylo ve vyrovnání stanoveno. Žalovaný tedy obmeškal placení kvoty včas, jak bylo ve vyrovnání ujednáno, nastaly proto účinky dle Šu 57 vyr. ř. a poněvadž jinak, jak již podotknuto, nepopřel ani výše ani splatnosti zažalované pohledávky, bylo k dovolání žalující firmy změnití rozhodnutí nižších soudů a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 6376.

Vyrovnací řád.

Pravoplatné vyrovnání veřejné obchodní společnosti účinkuje i ve prospěch společníků proti věřitelům společnosti, třebas tito nabyli před pravomocí vyrovnání úkojného práva pro celou pohledávku na věcech společníků.

(Rozh. ze dne 14. října 1926, Rv II 500/26.)

Žalované firmě byla ku vydobytí peněžitě pohledávky povolena exekuce proti veřejným společníkům Filipu M-ovi a Arturu L-ovi a proti veřejné obchodní společnosti G. Exekuce proti Filipu M-ovi a Arturu L-ovi byla provedena zabavením svršků. O jmění firmy G. bylo zahájeno řízení vyrovnací, jež skončilo vyrovnáním na 35%. Vyrovnací kvoty byly žalované firmě včas zaplacený. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se Filip M. a Artur L. zrušení exekuce, majíce za to, že právní účinky vyrovnacího řízení podle Šu 60 (2) vyr. ř. jdou k dobru i jednotlivým společníkům. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu čís. sb. 5408 nemůže býti účelem Šu 60 (2) vyr. ř., by věřitelům společnosti, která jest předlužena, bylo bráněno, by se před zahájením vyrovnacího řízení ohledně jmění společnosti nemohli chrániti vedením exekuce na soukromý majetek společníků. To se v projednávaném případě stalo. Nárok z rozsudku, který tvoří titul exekuce, zůstal nezměněn, když i jeden ze solidárních dlužníků, zde insolventní společnost, dle vyrovnacího řádu nabyla výhody, splněním jen 35% se dluhu sprostiti. V mezích nároku zůstanou ostatní dlužníci povinni schodek zaplatiti, jelikož na jejich jmění se vyrovnací řízení nevztahuje. Naopak za vyrovnacího řízení prohlásili veřejní společníci, ač původně navrhovali, by vyrovnání bylo zavedeno také na jejich majetek, že se vyrovnání na ně vztahovati nemá. Konečně dle názoru soudu má § 60 (2) vyrovn. ř. na mysli pouze ty případy, když někdo teprve po ukončení vyrovnacího řízení chtěl se chrániti svou pohledávkou na veřejných společnících. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. Důvody: Nejvyšší soud vyslovil ve svém rozhodnutí ze dne 29. října 1925, R II 329/25, čís. sb. 5408, na které se první soud odvolává, názor, že ustanovení Šu 60 (2) vyr. ř. ve prospěch společníků veřejné obchodní společnosti se vztahuje na pravoplatné a uskutečněné vyrovnání a že společníci se dobrodiní tohoto zákonného ustanovení nemohou dovolávati již na základě zahájeného vyrovnacího řízení. Ježto však v souzeném případě není sporno, že celá 35%ní kvota v čas žalované straně byla zaplacená, že tudíž potvrzené vyrovnání proti ní jest

již skutečně, mohou se společníci již právem odvolati na § 60 (2) vyr. ř. a zakládá se názor prvního soudu, že toto ustanovení se na práva nabytá před uskutečněním vyrovnání nevztahuje, na nesprávném výkladu §u 60 (2) vyr. ř. Názor prvé stolice odporuje jak znění §u 60 (2) vyr. ř., tak i citovanému rozhodnutí nejvyššího soudu, z kterého omezující výklad prvního soudce nijak nevysvítá, a poněvadž zaplacením 35%ní kvoty nárok žalované firmy vůči žalobkyni zanikl, jest žaloba dle §u 35 ex. ř. úplně ospravedlněna.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka, uplatňujíc dovolací důvod čís. 4 §u 503 c. ř. s., shledává nesprávným úsudek odvolacího soudu, že právoplatné vyrovnání účinkuje i ve prospěch společníka veřejné obchodní společnosti proti jejím věřitelům, byť i tito nabyli právoplatně před pravomocí vyrovnání práva úkojného pro celou pohledávku na věcech společníkových, a zastává názor, že ustanovení §u 60 (2) vyr. ř. má na mysli jen případy, kde věřitel společnosti nenabyl úkojného práva na věcech společníkových před pravomocí vyrovnání. Leč názor ten není správným. Pro takový omezující výklad není v zákoně opory. Zákon opustil zásadu starého úpadkového práva, že úpadek veřejné společnosti má za následek i úpadek společníků, nepřijal této zásady ani pro řízení vyrovnací, považuje tedy sice majetek společnosti i pro obor úpadkového a vyrovnacího práva za majetek zvláštní, ale přes to výslovným ustanovením vztáhl účinky právoplatného vyrovnání (i nuceného vyrovnání § 164 úp. ř.) veřejné společnosti i na závazky společníků osobně ručících. Zákon činí tak zřejmě za tím účelem, by umožnil trvání zadluženého společenského podniku, souhlasí-li s vyrovnáním kvalifikovaná většina jeho věřitelů. Tím ovšem není bráněno věřitelům společnosti, by nevedli exekuci přes vyrovnání, zahájené ohledně společnosti, na věci společníků, nenabyli na nich práva úkojného pro celou pohledávku a nedosáhli tak plného uspokojení, arci jen do pravomoci vyrovnání. Ale nabytí takového úkojného práva vzhledem k jasnému ustanovení zákona nebrání tomu, by účinek vyrovnání neprojevil se i ve prospěch společníků. Vyrovnáním zaniká proto slevená část pohledávky i proti společníku, a úkojné právo na jeho věcech trvá tedy jen pro kvotu vyrovnací. Zanikla-li vyrovnáním část pohledávky i proti společníku, nemůže pro zaniklou část trvati ani úkojné právo proti němu. V nálezu R II 329/25 neřešil nejvyšší soud této otázky, nýbrž jen otázku přípustnosti exekuce na jmění společníků po zahájení vyrovnacího řízení ohledně veřejné společnosti. Je tedy věcí věřitelů veřejné společnosti obchodní, aby se při hlasování o jejím vyrovnání oproti účinkům §u 60 (2) vyr. ř. chránili nebo do pravomoci vyrovnání došli exekucí uspokojení. Pokud ochrany tím způsobem nedocílí, nemohou se vyhnouti účinkům zákona. Nelze přisvědčiti názoru dovolatelčinu, že by nabytí úkojného práva na věcech společníků nemělo pak smyslu. Vždyť i po vyrovnání zajišťuje toto právo zaplacení kvoty a pořadí uspokojení a může vésti k uspokojení do pravomoci vyrovnání

společnosti. Zaplatili-li však žalující společníci vyrovnací kvotu v čas, zanikla tím pohledávka žalované vymáhající věřitelky i vůči nim, a žalobě opoziční proto bylo právem vyhověno.

Čís. 6377.

Zavázal-li se pachtýř úmluvou po vydání záborových zákonů vrátiti propachtovateli při ukončení pachtu dvůr co do obdělání pozemků a co do stromů ve stavu, v jakém ho převzal, není převzetí dvoru Státním pozemkovým úřadem nepředvídatelnou a neodvratitelnou událostí a nemá v zápětí zánik oné povinnosti pachtýře. Nárok propachtovatelův není obmezen na náhradu pouze potud, pokud pachtýři při krátkém trvání pachtu bylo možno uvésti pozemky do stavu, v jakém je převzal a ohledně hnoje potud, pokud bylo možno vyrobiti hnůj po dobu pachtu.

(Rozh. ze dne 19. října 1926, R I 539/26.)

Smlouvou ze dne 2. listopadu 1923 a podle připojených k ní pachtovních podmínek (§ 6) zavázali se žalovaní, pachtující od žalobce dvůr P., vrátiti při ukončení pachtu dvůr ohledně obdělání pozemků (osevu, orby, pohnování) a ohledně stromů ve stavu, v jakém jej podle seznamů o tom zřízených převzali. Ježto pacht dvora následkem převzetí Státním pozemkovým úřadem skončil již v listopadu 1924, pokud se týče z jara 1925 a k odevzdání dvoru se strany žalovaných v důsledku toho nedošlo, žalovaní také náhrady za předaný jim při převzetí dvoru osev, orbu, hnojivo žalobci nedali, domáhal se žalobce této náhrady a náhrady za scházející stromy. První soud žalobní nárok zamítl, ježto oprávněnou shledal námitku žalovaných, že převzetím dvoru Státním pozemkovým úřadem, které jest pokládáno za nepředvídatelnou a pro žalované neodvratnou událost, stalo se požadované na žalovaných plnění nemožným. Odvolací soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkáje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Pokud jde o nesprávné právní posouzení věci, spočívá rozsudek první stolice na názoru soudu, že v tomto případě jde o zrušení smlouvy pachtovní beze všeho zavinění a přičinění se strany žalované událostí ležící mimo dosah její moci převzetím dvora Státním pozemkovým úřadem na základě zákonů o pozemkové reformě, kteroužto okolnost žalovaní odvrátiti nemohli, při čemž prý okolnost, že žalovaní s výpovědí smlouvy pachtovní se strany Státního pozemkového úřadu mohli počítati, na věci ničeho nemění. K názoru tomu dospívá soud první stolice na základě úvahy, že pachtovní smlouva o předání pachtu z 2. listopadu 1923 prý předpokládá, že pachtovaný dvůr při skončení pachtu převzat bude propachtovatelem, nebo jeho právním zástupcem neb dědicem, což však se nestalo, neboť převzetí pachtovaného objektu nenastalo propachtovatelem ani jeho universálním nebo singulárním sukcesorem, nýbrž Státním pozemkovým úřadem, který není ani universálním ani singulárním nástupcem propachtovatelovým, a právě